

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 40.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: J. Natek
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Kolodvorska 23 • Tisk Jugoslov. tiskarne (J. Kramarič)

Ljubljana, 2. maja 1940

Leto VI — Številka 30

Zločinsko geslo Na notranji fronti

Pred dnevi se je pojavil na ljubljanski univerzi letak, ki so ga izdali naši komunisti, kjer zahtevajo med drugim, da se mora naša država nasloniti na sovjetsko Rusijo, ki je baje edina zaščitnica svobode in neodvisnosti malih narodov. Saj je znala »učinkovito« zaščititi svobodo in neodvisnost Čehov, Slovkov, Poljakov, Litvancev, Estoncev, Latijcev, Fincev itd.

Sedaj pa zahtevajo tudi od nas, da se naslonimo na te zaščitnike.

Mi pa dobro vemo in ne bomo pozabili sledeče ugotovitve:

V Parizu so nam Slovencem povedali Srbi, da je Rusija pristala na londonski pakt, ki je Hrvatom in Slovencem odrekel toliko naše zemlje, nam pa je še posebej odrekel naše slovensko morje, samo zaradi tega, da bi prišlo manj slovenskih katoličanov v Jugoslavijo.

In mi se naj naslonimo na Sovjetijo!

Avstrijski Slovani — Čehi, Slovaki in Jugoslovani so stavili v zadnji svetovni vojni vse svoje upe na Rusijo, toda boljševiški komisar Trocki je v Brest-Litovskem miru prepuštil usodo avstrijskih Slovanov Nemcem.

In mi naj se naslonimo na Sovjetijo!

Češkoslovaško republiko so l. 1938. vele-sile v Monakovem prisilile, da se je odrekla Sudetom, kljub temu da je imela Češkoslovaška republika dobre zveze s Sovjetijo in kljub temu, da je po vojni več ali manj vedno upala na Rusijo, gradila celo letališča za sovjetska letala, ki naj bi po besedah Molotova priletela v trenutku nevarnosti v tolikem številu, da bi zasenčila zemljo. Toda pomoči ni bilo.

In mi se naj naslonimo na Sovjetijo!

Marca 1939 je bil Hacha poklican v Berlin, kjer je moral podpisati smrtno obsodbo svoje lastne domovine, dočim je Rusija, ki je vedno bruhalo ogenj in žveplo na Nemce, sramotno molčala in izdala Čehe.

In mi se naj naslonimo na Sovjetijo!

Poljska je imela s Sovjetijo nenapadno pogodbo, kar ni oviralo Sovjetov skleniti ogabni protislovanski pakt, ki je omogočil, da je izginila velika, slovanska Poljska.

In mi se naj kljub temu naslonimo na Sovjetijo!

Želeli bi, da nam kdo izmed sovjetskih mladinskih prerokov pove, kaj je Rusija sploh naredila za nas Slovence in Hrvate.

In za Srbe? Ako bi si Srbi ne bili pri-

že v svoji novoletni poslanici Slovencem je dr. Anton Korošec opozoril na problem notranje fronte, t. j. na moralno mobilizacijo vsega naroda proti razkrajnim silam, ki opravljajo sovražnikov posel v sami sredi naroda in države, ki bi ju zunanji sovražnik s pomočjo svojih agentov, špijonov, provokaterjev, sejalcov malodušja rad oslabil. Dr. Korošec je sovražnika na notranji fronti točno označil: framazoni, komunisti, tujci.

Nekaterim sicer nacionalno še dosti neoporečnim ljudem Korošev očrt naše notranje fronte ni bil ravno všeč. Najraje bi bili videli, da bi javno mnenje Koroševe besede tolmačilo ozko, t. j. kot poziv politika svojim strankinim pristašem za boj proti sovražnikom stranke.

Toda razplet dogodkov je še enkrat dal prav preizkušenemu soustvaritelju Jugoslavije: framazoni so na široko zaigrali Kerenščino in republikanščino, komunisti so stopili v službo »miru« in »pacifizma za vsako ceno«, tudi za ceno pasivne predaje brez odpora. In mrgoleči tujci, končno, so začeli gostoljubje naše države izrabljati do take mere, da je moralo dvigniti svoj odločni glas vrhovno poveljstvo naše narodne vojske, ki sicer z državljani ne občuje neposredno.

Vsak dvom je torej razpršen. Poznamo notranjega sovražnika, vemo za notranjo fronto, izšel je poziv za civilno mobilizacijo.

Slovensko katoliško dijaštvo, akademsko in srednješolsko, ki je hrbtenica naše narodne in državne zavesti ter odpornosti, je duhovno in moralno mobilizacijo za našo notranjo fronto izvršilo takoj po pozivu našega narodnega voditelja. Od takrat smo vsi, kar nas je v armadi Slovenske dijaške zveze, od akademskih društev v predstavniškem okviru

borili sebi svobodo, Jugoslaviji pa bodočnost z milijonom padlih svojih junakov, bi jim Rusija ne bila prav nič pomagala, ker Rusije prav tam ni bilo, kjer bi morala biti: na mirovni konferenci.

Ako bo imela Rusija kdaj svoje prste pri usodi naše države, je jasno eno: s pomočjo Rusije se bo Jugoslavija samo razdejala. In mi naj po teh zaključkih še zapramo?

Akadske zveze do slednjega krožka SDZ na meščanski šoli, budno na straži.

Naravno je, da stojijo v prvih vrstah naših okopov čete katoliških akademikov. Univerza je pač že od nekdaj usmerjevalec in barometer narodnega razpoloženja v vseh večjih trenutkih narodove usode. In danes smemo reči, da je slovenska univerza, ta severozapadni kulturni branik Jugoslavije, pripravljena in strnjena okoli naših temeljnih svetinj, ki jih hočemo neokrnjene prenesti v novi evropski čas. Slovesna proslava dvajsetletnice s častno promocijo narodnega voditelja je bila veličasten uvod v novo razpoloženje, ki je zavladovalo na slovenski univerzi. Da je slovenska univerza v polni meri razumela pomen naše notranje fronte, temu je najmočnejši dokaz spontana manifestacija za monarhijo in državo proti notranjim sovražnikom, ki so se zbrali na belgrajski univerzi, da pod streho »mirovne kongresa« vbrizgajo svojo predajno defetistično miselnost našemu javnemu mnenju. Zborna pesem, ki je ob pravem trenutku zadonela iz slovenske univerze, je ta komunistični defetizem zmlela in pregazila. Odveč bi bilo ponavljati dogodke, ko so združene vrste slovenskih akademikov na pobudo svojih katoliških akademskih tovarišev dvakrat po vrsti zmetale komunistične izdajalce domovine iz svobodnih akademskih tal na tlak pred univerzo, od koder so se porazgubili v svoje brloge. Naše vrste pa so na straži, da se izdajalec več ne pojavi v našem znanstvenem svetišču.

Že nekateri narod je omahnil v robstvo samo zato, ker ni znal pravočasno utrditi svoje notranje fronte...

Nas je dr. Korošec pravočasno opozoril. Slovensko dijaštvo je njegovemu klicu kot prvo sledilo.

Trgovinski odnošaji in pogodbe so večkrat koristni in potrebni, ker je današnje gospodarsko življenje tako mednarodno povezano in zapleteno, toda trgovinska pogodba ne pomeni politične naslonitve na Sovjetijo, še manj pa import komunizma.

Podpirajte pokrei katoliške mladine!

Ne bomo se umaknili z zavojevanih postojank. Prodirali bomo dalje, dokler naša notranja fronta ne bo temeljito očiščena sovražnikove golazni.

Napočil je čas, ko so padli vsi pomisleki.

Slovensko dijaštvo, kjer koli si, izvršuj povelja našega dijaškega vodstva!

Sveta si zemlja slovenska in Jugoslavija je tvoj dom. S to zavestjo in vero, ki je trdna kot jeklo, z bojno pesmijo na ustih gremo z vedrim pogledom bodočim dnevom nasproti.

Julija pa se bo naša mlada armada utaborila v slovenskem Ptuj. In domovina bo zopet za hip prisluhnila naši besedi in naši zmagoslavni himni.

Bog, narod, država!

Za edinost in enotnost

(Odgovor na anketo, razpisano v »Straži« dne 25. aprila 1940.)

Kakor sem bil razočaran in žalosten, ko sem v zadnjih letih že večkrat bral in slišal o velikih sporih med našim katoliškim slovenskim dijaštvom, tako sem se razveselil, ko sem bral v zadnji številki »Straže v viharju« o resoluciji na sestanku Akadske zveze dne 15. aprila 1940, kajti ta resolucija, sprejeta soglasno, me je prepričala, da je v naših akademskih še zmerom kljub različnim pogledom na prenekatera vprašanja globok smisel za edinost in enotnost v veliki borbi sedanje dobe.

Ni pa dovolj, če bi ostali samo pri ugotovitvi dobre volje in smisla za enotnost. Potrebo enotnosti in edinosti bi bilo seveda gotovo manj nujno poudarjati; to se mi zdi kar odveč. Kdo pa naj bo v današnjih težkih časih enoten, če ne ves katoliški tabor, torej tudi slovenska katoliška akademska mladina!

Zato se mi zdi važnejše in pomembnejše pogovoriti se v tile anketi o tem, kako naj pridemo do te enotnosti, ki smo jo pravkar naglasili. So namreč taki, ki že od vsega početka gledajo na takele stvari zelo skeptično, češ, med nami ni nobenega mostu, nobenega prehoda, nobene skupne miselnosti, nobene točke, ki bi nas mogla vezati. Taki so na obeh straneh. O teh in takih prenapetostih seveda ne moremo govoriti takrat, ko gre za kakršne koli razgovore in kompromise in ankete. Toda takoj naj tudi povem, da skrajnosti nikjer niso zdrave, da se v življenju zmerom obrusijo, da se more in mora zmerom najti zlata sreda!

(Konec na drugi strani.)

Med našo akademsko mladino zadnjih let se je namreč mnogo grešilo v tem pogledu: eni so nekoliko pretirano poudarjali samo načela in načela, drugi so pa seveda zašli morda prav zaradi tega v nasprotno skrajnost in nekoliko preveč poudarili s vobodo in osebnost celo v smislu nekakega personalizma. Gotovo je, da je treba oboje nekoliko obrusiti; prvim bi bilo že davno treba povedati, da krščansko življenje ne izvira samo iz strogosti in načel in nekoliko premrtvega življenja, ampak tudi iz živega vsakdanjega življenja, iz ljubezni in iz tovariškega in človeškega razumevanja ter precejšne mere dobrohotnosti, drugim pa bi bilo treba pokazati, da je vendarle potrebno, da tudi avtoriteto nekoliko vestneje in odkritosrčneje moramo priznavati. Prav posebej naj poudarim, da je pri vseh sporih manjkalo predvsem sporazumevanja in dobrohotnosti in ljubezni. Morda mladi ljudje ne čutijo tega tako jasno, življenje pa tolikokrat in tolikokrat zahteva premagovanja in odpovedi in tudi korekture pretiranih nazorov!

Tako se je zgodilo, da eni prisegajo na velikega Mahniča in ga priznavajo brez vsake kritike, drugi pa ga zavračajo vsekrog, češ, da je našemu prerodu več škodoval, kakor koristil. Kako napačno ravna jo zopet prvi in drugi! Mahnič je bil velik, največji v svoji dobi, ko je bilo treba jasne ločitve duhov, a vedeti je treba in priznati zgodovinsko dejstvo, da je isti Mahnič sam leta 1920. tik pred svojo smrtjo dejal, da je tisti čas minil, ko je bilo treba samo ločiti, sedaj je pa treba zbirati in biti prizanesljiv (glej Srebrniča v Času 1921). To bi rad tudi jaz poudaril sedaj, ko gre za edinost med katoliškimi akademiki: treba je več ljubezni in pridobivanja, a manj razdiranja in ozkosti in zaverovanosti v svoje »edino pravo pojmovanje« vseh življenjskih

pojavov. To je na vsak način edina pot, po kateri bo treba iti, če hočemo, da bo gornja resolucija obrodila kak sad. Najprej zavreči vse dvome in predsodke o svojem somišljeniku!

Praктиčno bi svetoval, da se z vseh strani gleda predvsem na to, da se najde čim več priložnosti za razgovor. Tistih nespornostov je v pretežni večini krivo nespornost. Pa jasno in odkrito je treba pristopiti k razgovoru, ne pa za hrbtom govoriti vse mogoče, ko pa je treba govoriti jasno in odkrito, takrat se pa marsikdo skrije, češ, nikdar in nikjer nisem govoril... Res, več jasnosti in odkritosrčnosti, ba po uspeh že zagotovljen!

Kolikokrat sem imel priložnost slišati, da je ta in ta rekel o tem ali onem to in to. In na podlagi takih neresničnih izjav neodgovornih članov s te ali pa one strani je prišlo v javnost, v časopis, v javne razgovore marsikaj, kar je samo odkrivalo našo razdvojenost na katoliški strani in dajalo nepoklicanim snovi čez mero za povsem nepravne namene! In o takih nepravilnostih sem slišal z obeh strani, ne samo z ene! Zato pa sedaj prvi kot drugi: roke na srce in priznajmo: mea culpa!

Iz bolečine nad razrvanimi razmerami med našo katoliško akademsko mladino (in že med srednješolsko mladino se je to zaneslo), pa še mnogo bolj iz ljubezni do razcveta naše stvari in do edinosti med nami sem zapisal teh nekaj besed z dobro voljo in iskreno srčno željo, da bi te besede padle vsepovsod na rodovitna tla, da bi odpravile med nami vse nasprotstvo in vsak nadaljnji razdor ter v Kristusovi ljubezni združile med katoliškimi Slovenci vse, ki so dobre volje in blagih čustev do enakomislečih v katoliški skupnosti.

Prof. Francè Jesenovec.

Dr. Ciril Žebot:

Nekaj o korporativnem delovnem pravu

V 3. številki 1940 mariborske revije »Obzorja« je g. dr. Vito Kraigher napisal propagandistični članek proti korporativnemu delovnemu pravu, ne da bi se pri tem izrazil za določeno drugo načelno smer v delovnem pravu. Avtor v svojem opisu korporativnega delovnega prava v fašistični Italiji sicer dokaj verno povzema njegovo podobo iz podrobne analize, ki sem jo podal v svoji knjigi o korporativnem narodnem gospodarstvu, vendar pa v zaključku svojega podrobnega opisa po znani malo skrupulozni levičarski metodi vse obče znane hibe fašističnega korporativnega delovnega prava brez slehernega prehoda in argumentiranja naprti korporativnemu načelu na splošno. Tu pa moram g. dr. Kraigherja na njegovi propagandistični poti zaustaviti in ga spomniti na nekaj preprostih stvari, ki so sicer vsakemu povprečnemu poznavalcu korporativizma jasne:

1. v svojem jedru pomeni korporativno načelo v pogledu na pravno ureditev delovnih odnosov to-le, pa samo to-le: vzporedne delavske in podjetniške veje v vseh poklicnih kategorijah (skupinah) imajo svoja pred-

stavništva (v katera pač lahko pošiljajo svoje zastopnike tudi različni sindikati, v smislu znanega gesla francoskih soc. tednov: svobodni sindikat v organizirani profesiji), ki jim pravni red zaradi odgovorne socialne pomembnosti njihove funkcije daje javnopravni značaj in s tem normativno veljavnost ter prisilno učinkovitost vseh njihovih sklepov, ki so bili v pravilnem postopku sprejeti.

2. Namen in pomen javno pravnega korporativnega organizma z ozirom na delovne odnose oz. delovno pravo — (v narodnogospodarskem oziru ima korporativni organizem svoj poseben namen in pomen, ter tudi nekoliko drugačne organe) — je v tem, da ustvarja dejanje in pravne pogoje ter zagotovi, da bo v delovnih odnosih vladala čim popolnejša socialna pravičnost in da se bodo delovni odnosi razvijali v ozračju socialnega miru, ki je neobhodni pogoj za zdrav razvoj narodnega socialnega in gospodarskega življenja.

3. Dočim liberalno individualistično delovno pravo ustvarja le formalno ravnopravnost, pa korporativno delovno pravo z dvigom obeh vzporednih kolektivnih vej določene konkretne poklicne skupine v sfero javnopravnosti vpostavlja dejansko ravnopravnost v delovnih odnosih, ker izloča gospodarsko moč kot činitelja pri

Belgrajsko pismo

Mirovni kongres je vzbudil med belgrajskimi akademiki dokaj bojovito razpoloženje. Drug za drugim se vrste meetingi in letaki, v katerih ostro napadajo univerzitetne oblasti in sploh vsako inštanco, ki ima opravka z akademiki, naj bo to univerzitetni senat ali uprava študentovskega doma. Komunistična propaganda sistematično ruši med akademiki vsako avtoriteto in spoštovanje do univerzitetnih oblasti. V te namene izrabljajo komunisti letake in zборе, univerzo in študentski dom.

Višek vsega je bil zbor, ki so ga priredili komunisti pred kratkim med kosilom v obednici študentskega doma. Nihče razen njih ni pred kosilom vedel za to namero. Po zvoenju so se akademiki kot po navadi podali v obednico. Med jedjo je vstal neki akademik-komunist in se zgražal nad »slabo hrano«. Za njim se je dvignilo še nekaj akademikov, ki so tako zvijačno improvizirani zbor, katerega se je neprostovoljno udeležilo mnogo drugih akademikov, ki niso istega prepričanja, speljali hitro v druge vode in ga spremenili v pravi komunistični meeting. Padali so očitki in grožnje; vrstili so se napadi na univerzitetno oblast, na upravnika študentskega doma, na neko »reakcijo in provokacijo«, na »ratne huškače« (to je letos njihova najbolj priljubljena titula, ki jo dobi vsakdo, kdor ne trobi z njimi v isti rog), na protikomunistični študentovski pokret itd. Vse to so osolili s svojimi bombastičnimi frazami o »imperialističkom ratu« in podkrepili s svetlimi vzgledi Mirka in Žarka, ki sta padla pred štirimi leti kot žrtev reakcije in provokacije in katerih nadvse blesteče podobe ob vsaki priliki privlečejo na dan. Ob koncu so ti improvizatorji v imenu vseh, ki so se »tako polnoštevilno zbrali« (na kosilu, ne na zboru), poslali upravniku doma donečo resolucijo.

S tem še njihova iznajdljivost ni bila izčrpana. Popoldne so priredili v mešani družbi sprehod v park Košutnjak, kjer se je sprehod zopet končal s komunističnim zborom. A na njihovo nevoljo se je tega zbora udeležila tudi reakcija in provokacija v obliki belgrajske policije, ki je nekaj tičkov spravila pod ključ, ostalim pa nekoliko ohladila preveliko navdušenje.

Ti kratki epizodi pričata, da komunistična propaganda išče vedno novih oblik in načinov in da se prav nič ne sramuje tudi obednico izrabiti v svoje namene. Obenem pa priča, da je Belgrad v resnici potreben generalnega čiščenja.

Naše romanje na Brezje

Prvo nedeljo meseca majnika, ki je mesec nebeške Matere, bodo pohiteli katoliški akademiki, včlanjeni v katoliških akademskih društvih, na Brezje k Materi božji, kot so to soglasno sklenili na sestanku AZ na predlogov. Bertalanica. Namen tega romanja je; da prosimo Kraljico Slovencev za edinost v naših vrstah.

Iz Ljubljane pojdemo v nedeljo ob 7.05. Na Brezjah bo sv. maša ob četrtr na 10. Po maši bo skupen zajtrk. Ob 11 uri bo slavnostno zborovanje katoliških akademikov in akademičark, na katerem bodo zastopniki društev govorili o življenjskem pomenu Marijinega češčenja. Po zborovanju skupno kosilo. Z Brezij gremo ob 2 in se vrnemo ob 16.08 v Ljubljano.

Akademiki! Udeležimo se polnoštevilno našega romanja, da si skupno izprosimo blagoslova za naše bodoče delo, da bo imelo veliko uspeha v teh viharjih dneh človeške zgodovine.

Poravnajte naročnino!

4. Navajati italijanske pomanjkljivosti in izrodke, ki imajo svoje korenine deloma v svojstveni fašistični (ne korporativni!) politični doktrini in stvarnosti (n. pr. popolna odvisnost od avtoritarnega vladnega središča), deloma pa v posebnih socialno gospodarskih razvojnih okoliščinah Italije (n. pr. krivulja italijanske brezposebnosti, kot načelni argumentum contra korporativni zasnovi delovnega prava za splošno), se mi zdi pregrobno, da bi ga mogel prenesti fini pravniški čut in distinkcija.

Gospod dr. Kraigher s tem svojim nepravniškim odklanjanjem korporativnega načela v delovnem pravu ni doprinesel nič pozitivnega k mladi slovenski pravniški publicistiki.

✱

P. s.: Kolikor je meni znano, v Jugoslaviji leta 1922 ni bilo Obznane »proti delavskim strankam« kakor se, ne vem zakaj, izraža g. dr. Kraigher, temveč samo Obznana proti komunistični stranki in njenim frakcijam. Ker pa je g. dr. Kraigher tako zelo prepričan, da bi jugoslovansko delovno pravo šlo v naprednejši smeri, ako leta 1922 ne bi bilo Obznane, pa naj razloži slovenski javnosti skrivnosti delovnega prava v Sovjetski Rusiji, kjer je sicer že proti vsem in vsakomur bila izdana »Obznana«, samo proti komunistični stranki še ne.

Najnovejša Kerenščina

Kerenščina na splošno pomeni zavedno ali nezavedno toleriranje komunističnih pojavov oz. pripravljane ozračja in okolnosti, ki so posebno ugodne za prevratno aktivnost komunističnih agentov. To je običajna splošna kerenščina po zgledu tragikomičnega ruskega antikomunističnega pripravljalca komunistične revolucije — Kerenskega.

Pri nas pa se zadnje dni pojavlja druga svojevrstna kerenščina, ki je v zvezi s pripravljanim trgovinskih odnošajev med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo.

Nič ne dvomimo, da so lahko trgovinski odnošaji s Sovjetsko Rusijo za naše gospodarstvo koristni. Morda bo za tako eventualno gospodarsko korist potrebna tudi upostavitve običajnih diplomatskih odnošajev. V njih brezpogojno koristnost za našo državo pa smemo že nekoliko bolj podvomiti; to pa iz preprostega razloga, ker je med Kominterno in sovjetsko vlado več ali manj samo teoretična razlika, o čemer se je imela priložnost praktično prepričati že marsikatera država. Vendar je mogoče, da izrazit in ojačen antikomunistični kurz v notranji politiki to morebitnost paralizira. Vemo tudi, da nastopijo večkrat v življenju narodov trenutki, ko je treba poleg stroge nacionalne načelnosti preko noči upoštevati ta ali oni izredno pomemben praktičen moment, četudi gre nekoliko navzkriž z načelno neizprosno, in tudi s siceršnjimi praktičnimi izkušnjami, ki upravičenost načelne neizprosno samo potrjujejo. Trudimo se, da bi vse to razumeli.

Popolnoma nas pa disgustirajo v zvezi s sedanjimi trgovinskimi pogajanjimi s Sovjetsko Rusijo deplasirane deklaracije nekaterih, dolej po imenih in delih nepoznanih ljudi, ki se postavljajo s svojimi »diplomatskimi« spomini o stikih, ki so jih imeli po raznih ovinkih in za raznimi dvomljivimi ogli z nekaterimi komisariji, podkomisariji, njihovimi pomočniki in pod. Ti sovjetski nikodemi, ki si prej s svojimi brezpomembnimi spomini najbrž niso upali na dan, imajo jugoslovansko javnost za tako zabito, da se ji upajo servirati naravnost čudovito neresne stvari. Nekaj citatov:

Nedeljske misli

Življenje okrog nas postaja vedno bolj razburljivo. Govorice, dejanja, dogodki... vse je vznemirjajoče. Na ustnicah mnogih se vedno bolj pogosto ponavlja beseda »mir«. Eni ga izgovarjajo v želji, da bi ga imeli, oziroma ohranili, drugi z vprašanjem, kako da ga ni med nami. Od tu gredo zaskrbljene misli dalje in se vprašujejo, kaj bi morali storiti in kako naj bi se vedli, da bi bilo vsem ljudem spet mogoče skupno prijateljsko življenje.

Če prelistavamo nedeljske maše po veliki noči, nam vedno znova pade v oči Kristusov običajni pozdrav po vstajenju: »Mir vam bodi!« Kristus torej prinaša mir. Če hoče človeštvo miru, se mora zbirati okrog Kristusa. Dokler se bodo ljudje zbirali okrog človeških osebnosti in vodnikov, jih Kristus ne more vezati in napolnjevati s svojim naukom in duhom. Skrivnost vsakega dobrega vodstva je prav v tem, da ne zatemnjuje Kristusa, ki stoji za vsakim in nad vsakim zemeljskim

»Zmotna je misel, da ni v Rusiji zanimanja za naše nacionalne (!) zadeve. To se najbrž misli zaradi poročil o stanju v Sovjetski Rusiji, ki se črpajo iz tujega vira in katere vesti so skoraj vedno tendenčne.«

»Dejansko imamo mi Slovani na jugu v Sovjetski Rusiji prijatelja.«

»G. Potjomkin, dosednji pomočnik komisarja za zunanje zadeve in sedaj komisar za prosveto, je človek visoke izobrazbe, zgodovinar in izredno dober poznavalec balkanskih Slovanov. To nam mora zadostovati.« (Sic!)

»G. Molotov prav tako kot g. Potjomkin in mnogi drugi v Sovjetski Rusiji na vodilnih položajih se zanimajo za usodo balkanskih Slovanov.« Tukaj se konča in ni povedano, ali nam tudi to vsesplošno »zanimanje« »more zadostovati«...

Če ti optimistični prividi zadostujejo gospodu demokratskemu bivšemu poslancu Mioviću, ki je te vrste zapisal, pa samo to Miovićevo pripovedovanje našemu narodu in državi še ne more zadostovati, posebno še, ker smo videli, koliko je »zadostovala« bratski Češki podobna usodna avtosugestija njenih odgovornih politikov in smo bili priče svojevrstnemu »zanimanju« za Poljsko. Gospod Miović bi boljše storil, če bi še dalje ostal s svojimi spomini vred naši javnosti nepoznan. Sicer se pa čudimo, kako vendar, da je naša vlada pozabila na tega gospoda, ko je sestavljala našo delegacijo za Moskvo, ko ima gospod Miović po lastnem pripovedovanju v Moskvi na »vodilnih položajih« toliko osebnih znanecv in celo prijateljev?

Prepričani smo, da bo naša vlada tudi glede nadaljnjega razvoja naših odnošajev s Sovjetsko Rusijo ravnala tako, kot bodo to zahtevali interesi naše države in njene bodočnosti, ne pa tako kot si to v svoji kerenščini zamišlja g. Miović.

Sicer pa mislimo, da tudi g. Miović in podobni dobro vedo, da velja za meddržavne odnose posebno v sedanjih razmerah in še posebej z ozirom na nevtralce, da jih ne gre zaupati lahkotni sentimentalnosti, v katero je povil svojo kerenščino g. Miović.

vodnikom. Dokler Kristus ne postane spel tečaj človeštva, dokler ga bo njegova roditelna elita celo zatemnjevala, tako dolgo bomo miru pogrešali...

Skupno prijateljsko življenje je danes samo še pobožna želja. Če hočemo z vsemi v prijateljstvu in miru živeti, potem moramo imeti oziroma druge. V pismih apostolov, ki jih cerkveno bogoslužje uporablja za berila pri sv. maši, kar mrgoli opominov za praktično življenje v svetu. Vsi opomini pa se zlivajo nazadnje v enega: človek, imej v pravičnosti in ljubezni oziroma do svojega bližnjega! Ta opomin ne pozna izjem. Bog je vseveden, vseviden in vsemogočen.

Zbirati se torej okrog Kristusa in imeti oziroma bližnjega v neizprosni doslednosti, ki ne pozna izjem zaradi sebičnosti, neopaženosti ali nekaznjivosti na tem svetu, to je poročilo miru.

Toda, ali so oznanjevalci tako šibkega glasu, ali so ušesa poslušajočih tako gluha, da večina človeštva danes ne sliši teh enostavnih resnic?

Mi pa hočemo poslušati glas Kristusove neveste in premišljevali, kaj se pravi, če molimo: »Gospod kraljuje nad vsemi narodi. Bog sedi na svojem svetem prestolu.« (Pesem med berili.) Zato bomo z vsem srcem prosili, da bi nas Oče »varoval hudega.« (Obhajilna pesem.)

Članski sestanek Društva medicincev

V soboto, 27. aprila je bil članski sestanek Društva medicincev. Za sestanek je vladalo precejšnje zanimanje, kajti vse je pričakovalo, da bo prišlo tudi na medicini do spopada med levičarji, ki imajo popolnoma v rokah društvo medicincev in pa med ostalimi skupinami akademikov, z ozirom na zadnje dogodke na univerzi, ko so bili levičarji dvakrat vrženi z univerze.

To bi se levičarjem brez dvoma tudi tokrat zgodilo, da ni univerzitetna oblast podvzela varnostnih ukrepov. Na mestu bi vsekakor bilo, da se levičarji tokrat zahvalijo univerzitetni oblasti, da jih je obvarovala poloma.

Ko smo torej prihajali na sestanek, sta nas pri vratih pred vstopom na institut sprejela dve slugi, ki sta imela nalogo paziti, da ne bi prišel kak nemedicinec k sestanku. Nadaljne varnostne mere pa so bile naslednje: Univerza je črtala s programa sestanka slučajnosti, določila je enega g. profesorja, ki naj prisostvuje sestanku in res je ta slednji blizu dve uri in pol potrpežljivo sedel v dvorani, da s svojo navzočnostjo blažilno vpliva na razgrete duhove; nadalje je univerza sporočila, da vsi odborniki brez izjeme odgovarjajo za vse eventuelne nemire in za poškodbo inventarja.

Sestanek je otvoril tovariš Kovač, predsednik, ki se je proslavil s tem, da je zastopal levičarje ljubljanske medicinske fakultete na mirovnem kongresu v Belgradu. Najprej je prebral dopis univerze, kako se nam je zadržati in pa vse preventivne mere. Nato je isti tovariš podal poročilo o delu društva, tekom te poslovne dobe. Društvo je priredilo uspeli miklavžev večer, uspeli ples, ki je baje prinesel okrog 17.000 din dobička, društvo je izdalo spomenico za izpopolnitev medicinske fakultete. Izpopolnjevati začnemo svojo knjižnico, ki je skoraj čisto na tleh, kajti vsebuje samo še knjige, ki jih nihče ne rabi, vse drugo je tekom dolgih let izginilo. V društvu obstoja tudi socialno medicinski krožek, ki pa ne funkcionira samo zaradi tega, ker je med članstvom premalo zanimanja za stvar in se sestankov skoraj nihče ne udeležuje, dasi se je h krožku prijavilo mnogo medicincev. Krona vsega dela društva medicincev pa je bilo, veste kaj? To, da se je društvo edino s slovenske univerze udeležilo mirovnega kongresa v Belgradu, kjer so akademiki levičarji iz vse Jugoslavije študirali in tuhtali, kako bi se dala uničiti mir in svoboda naše države. Pa so prišli do zanimivega rezultata če hočemo »svobodo« in »mir«, se moramo nasloniti na Sovjetsko Rusijo. Po poročilu predsednika je bilo na kongresu zastopanih okrog 150 društev, med temi akademska, delavska in kratko malo vsa levičarska društva Jugoslavije (moja opomba). Kongres je poslal pozdravna pisma nemški, angleški, ameriški in indijski mladini. Referati in resolucije

Napor slov. mladine rodil uspeh

Nabiralna akcija za kočevske Slovence.

ZTO Nabiralna akcija za kočevske Slovence je bila zaključena v četrtek zvečer in je prinesla v Ljubljani 24.094 din.

Posamezni krožki Slovenske dijaške zveze in kat. akademski klubi so nabrali naslednje vsote:

1. Akademski klub Straža . . .	3466.—	din
2. Državno učiteljske . . .	3411.75	"
3. III. drž. real. gimn.	3212.25	"
4. klasična gimnazija	2964.—	"
5. I. drž. real. gimn.	2685.50	"
6. Uršulinsko učiteljske . . .	1724.25	"
7. Uršulinska gimnazija	1297.25	"
8. Licej	1143.—	"
9. SKAD Zarja	814.75	"
10. DSKA Savica	739.25	"
11. Tehniška srednja šola . . .	570.25	"
12. KD Kladiivo	405.50	"
13. SKAD Danica	238.25	"
14. KD Veda	160.25	"
15. Akad. društvo Pravda . . .	—	"
16. Akad. društvo Vir	—	"
17. II. drž. real. gimn. (pobiranje ni dovolil učit. zbor		
18. Nepop. ženska real. gimn. (pobiranje onemogočeno zaradi prepovedi g. ravnatelja)		

22832.25 din

Prosvetno društvo Trnovo 1262.— "

Skupaj 24094.25 din

Ker še niso vsi nabiralniki oddani, mislimo, da se bo skupna vsota še dvignila za okrog 1000 din.

Točne podatke o uspehih, ki so jih dosegli krožki SDZ izven Ljubljane, bomo priobčili v prihodnji številki. Objavili bomo tudi imena najvnetejših nabiralcev in nabiralk.

Bivanje inozemcev. Po uredbi ministrskega sveta o bivanju in kretanju inozemcev z dne 17. aprila 1940 sme tuj državljani stanovati samo v kraju, ki je označen v dovoljenju za bivanje. Vsi oni inozemci, ki imajo veljavna dovoljenja za bivanje, morajo stanovati samo v kraju, kjer so stanovali takrat, ko so vložili prošnjo in ki je označen v njihovem naslovu v dovoljenju za bivanje. Če hoče inozemec spremeniti svoje bivališče, mora po predpisani poti vložiti novo prošnjo na bansko upravo. Inozemec, ki bi brez dovoljenja banske uprave premenil mesto bivanja, bo kaznovan po čl. 3. navedene uredbe z zaporom do 30 dni ali z denarno kaznijo do 1500 din. Poleg tega bo po izvršeni kazni izgnan iz kraljevine Jugoslavije.

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

Krščanska vzgoja.

Angleški list »Times« z dne 2. aprila se zavzema za krščansko vzgojo mladine; pisec Mr. Elton pa dostavlja, da vzgoja (domača) sama še ne zadostuje, tudi učitelji na šolah in univerzah bi morali delovati v krščanskem duhu. Morda bo nekoč zgodovina dokazala, da je ta vojna izbruhnila, ker so naši nasprotniki javno odpadli od krščanstva, a mi pa smo ga zatajili. Jasno je, da bomo krščanstvo branili proti fanatičnemu poganstvu, samo če se mi sami povrnemo h krščanski veri in njenim izročilom.

kongresa bodo razmnoženi in razposlani vsem kulturnim društvom in organizacijam v naši državi. Poročilo o kongresu je bilo dolgo, trajalo je vsaj trikrat toliko časa, kot poročilo o ostalem delu društva. Omenjeni tovariš je do potankosti opisal vse dogodke okrog kongresa in se bridko pritoževal čez univerzitetno oblast, čez policijo in čez del akademske mladine, kajti ti faktorji so brutalno preprečili, da se navdušena levičarska mladina ni mogla udeležiti tega, za našo državo in vse človeštvo življenjsko važnega kongresa. Pri vsem tem da je baje bila kršena svoboda državljana, tudi univerzitetna avtonomija je bila baje kršena itd.

Temu poročilu je seveda sledila živahna debata. Debatiralo se je samo o kongresu. Debatata je dognala predvsem tole: Mirovni kongres v Belgradu je bila izključno politična prireditel levičarske akademske mladine. Udeležili so se ga samo levičarji. Od ljubljanske univerze je bilo izmed strokovnih društev zastopano samo društvo medicincev, kajti delegat zveze tehnikov je, ko je videl, da je prireditel izključno levičarska, umaknil svoje pooblastilo, ker ni hotel in ni mogel zlorabiti imena svojega društva. Vprašamo se, zakaj ni istega storil tudi delegat društva medicincev? Večina ljubljanskih medicincev z vsem ogorčenjem protestira proti temu, da se je zlorab-

bilo naše društvo v politične namene. Predobro so nam še v spominu levičarske fraze, da jim gre pri strokovnih društvih samo za strokovnost. Vprašamo se, v kaki zvezi je s strokovnostjo levičarski mirovni kongres! Društvo je v tem primeru prekorajilo svoj delokrog. Glavno pa je tole: Dejstvo, da se je društvo udeležilo tega kongresa, vzbuja tako ogorčenje in tako reakcijo med slovenskim narodom, da to absolutno škoduje medicinski fakulteti in to posebno sedaj, ko gre za njeno izpopolnitev. Društvo medicincev na ta način ne pomaga v borbi za popolno fakulteto, kakor bi to bila njegova dolžnost, temveč ruši celo to, kar drugi z muko in trudom dosežajo. Proti temu ravnanju društva najodločneje protestiramo.

Po tej debati je sledilo še poročilo o spomenici za izpopolnitev medicinske fakultete, sprejeta je bila resolucija, ki pozdravlja dejstvo, da smo dobili načelno priznanje popolne fakultete (s tem hoče društvo tudi nekoliko zakriti dejstvo, da je omenjena spomenica zagledala beli dan nekaj dni potem, ko so bile dvanajstine že sprejete in s tem ugodena prva zahteva na poti do popolne fakultete) in zahteva, naj se čimprej odobrijo krediti za 5. in 6. semester

S tem je bil program sestanka v glavnem izčrpan in so se udeleženci mirno razšli.

ne bil tako oseben v svojih opazkah! Kjer ga odpreš, te zadene in pogrunta! Šment!

Pa pojdemo zdaj, da se zberemo in molimo! Greš na hodnik in na vrt; tu in tam srečaš enega ali drugega očeta jezuita. Tam hoče okrog ogla zaviti p. Janez Pristov (sicer jo je zdaj že zavil v nebesa)! S prstom pomigne pa zašepeta: »Stražarji ste fest, saj povsod močno agitiram za vaš list! Kar naprej s korajžjo — potem pa nadaljuje v brevirju: Benedicite Dominum omnes gentes, benedicite eum omnes populi. »Slučajno« pripre vrata p. Florian Ramšak. Stroga disciplina jezuitov, a mladina, ta mladina mu hodi noč in dan po glavi. Grem mimo njega; čisto na tihem vpraša: »Koliko vas pa je!« 25! A, hvala Bogu, se oddahne, pa gre in zapiše v svojo veliko knjigo, 25! Torej jih je letos že 239! To je namreč njegova »blagajniška« knjiga. Drugi štejejo kovače in jurje, on pa mlade, mlade ljudi, dijakke, fante, in tu zažari njegovo oko. Cele gore seznamov duhovnih vaj bo nosil enkrat angel za njim pred sodni stol. Vsak izmed teh častitljivih očetov bi nam rad dejal kako spodbudno besedo!

Voditelj pa stori vse, da bi grenko pokoro in samozatajo in križ slikal v najlepši luči. Ta slika se očetom najbolj posreči z lastnim zgledom. Mi mladi smo kritični in vihravi, pa tudi kaj zašepetamo, ali celo kaj drugega čitamo te svete dni! Toda vedite, da smo doživljali vso jasnost in svetlost in vedrino in svežost tega tihega doma. Koliko klenih sklepov je napisal slovenski akademik v tem domu! Koliko nadnaravne moči je črpal iz vaših besed in zgledov! Koliko močnih značajev se je klesalo v teh tihih sobicah! Koliko iskrene ljubezni do nebeške Matere ste vžgali v naših srcih! Dobri očetje!

Naj vas nič ne moti naša zunanja raskavost in mlačnost, naša duhovna nehvaležnost! Je še nekaj drugega, o čemer fant ne govori; saj tudi ni, da bi o tem Bog ve kaj go-

voril. Radi bi tole povedali: Naj vas razočaranja, klevete nič ne žalostijo. Vedite, da ljubimo vaš svetel dom, spoštujemo vaš svetel zgled; skratka radi vas imamo in bomo znali o pravem času povedati pravo besedo za Vas in o Vas.

Srednja šola

TABOR SLOVENSKE DIJAŠKE ZVEZE V PTUJU

Letošnja počitniška tabora za člane in članice Slovenske dijaške zveze bosta v starodavnem slovenskem Ptujju, Fantovski dijaški tabor se bo pričel dne 5. julija zvečer in bo zaključen 8. julija zjutraj. Dekliški pa se bo pričel 9. julija zvečer in se bo končal 12. julija zjutraj. Letošnjega tabora se bodo prvič lahko udeležili tudi nižješolci in nižješolke ter zastopniki meščanskih šol, ki bodo imeli istočasno svoja zborovanja.

Spored tabora bo izredno bogat in aktualen. Na programu bodo važna in zanimiva predavanja o problemih, ki zadevajo naš narod v današnjem evropskem vrtincu in predvsem o nalogah slovenskega dijaka in dijakinje, ki se pripravlja na novi čas v krščanski ureditvi družbe. Poleg tega bodo v prostem času krajši izleti v ptujsko okolico, kresovanje in druge družabne prireditve.

Že danes pozivamo vse člane in članice SDZ, da začno z živahnimi pripravami za udeležbo. Stroški so zelo majhni. Vsa oskrba na taboru, t. j. za hrano in stanovanje, bo stala samo 20 din. Za četrtinsko vožnjo smo že zaprosili.

Prijavite se čimprej razrednemu županu, oziroma zavodnemu vodstvu. Ne odlašajte! Dne 10. junija bodo prijave zaključene! Kdor se do 10. junija ne bo prijavil in plačal prvega obroka, t. j. 10 din, pa bo kljub temu želel priti na tabor, bo moral doplačati še 5 din več (skupno 25 din).

Pripominjamo še, da za letošnji dijaški tabor ne bomo izdali posebnih tabornih izkaznic, ampak bodo namesto njih obvezne nove legitimacije SDZ. Ako legitimacij še nimate, jih takoj naročite!

Da bo pa naš nastop čim strumnejši in enotnejši, si takoj oskrbite nove kroje SDZ. V Ptujju nas mora biti že lepa četa!

Letošnja dijaška tabora, tako fantovski kakor dekliški, morata presegati vse dosedanje! Noben zaveden član in članica SDZ ne sme manjkati!

Vsi na veliki počitniški zbor slovenske katoliške dijaške mladine v Ptuj!

Bog, narod, država!

Zvezno vodstvo SDZ.

Akademija kongregacije na III. drž. real. gimnaziji.

Dne 27. aprila so nam kongreganisti z bežigradske gimnazije pripravili lepo prireditev v frančiškanski dvorani. Akademiji so dali simboličen naslov »Naš čas«. Dvorano so dobro zasedli številni prijatelji naše kongregacijske mladine, ki vedno podprejo njena resna stremjenja.

V prvem delu, ki je združeval v sebi odlomke iz Stare zaveze, ki v vizionarni obliki, dasi orisujejo razmere v dobi Stare zaveze, označujejo naš čas. (To so Mojzesova molitev

in prerokba preroka Ezekijela). Središče tega dela je bil govor kongreganista, ki je orisal današnjo zmedeno dobo in izpovedal stremjenja in cilje, ki si jih je zastavila kongregacijska mladina, poudaril pa je tudi pogum, s katerim gleda mladina v našo sicer megleno bodočnost. Ta prvi del je bila originalna, pa skladna in močna organično zgrajena celota.

Sledila je uprizoritev Lipplovega misterija »Mrtvaški ples«. Ta krasna in pretresljiva igra je bila pri nas že večkrat uprizorjena, zato se ne bomo spuščali v oceno dela samega. V resnici je to izredno močna dramska stvaritev, najprimernejša za današnji razviti čas, ki nam obrne pogled od pozemskih ničevosti proti nebu. Mladi igralci so našturili stvar z ljubeznijo in razumevanjem. V glavnem so vsi dobro rešili svoje vloge, posebno je treba omeniti smrt. Bile so sicer neke pomanjkljivosti v režiji, ki pa niso prehudu motile. Želeti bi pa bilo, da bi bilo občinstvo bolj disciplinirano!

V splošnem pa je bila ta akademija lep uspeh za bežigradske kongreganiste in je našla tudi v naši katoliški javnosti ugoden odmev

Balkanski odsek kominterne

Posnemamo naslednje zanimivosti iz »Slovenskega delavca« z dne 19. aprila:

Slovaška vlada Bele Tuka preživlja veliko krizo zaradi odkritja v sovjetskem poslanstvu v Bratislavi. Odkar je namreč v slovaško prestolnico prišel »tovariš« Puškin (njegovo pravo ime mora biti maska, kakor tudi ime Litvinova-Finkelsteina, Majskega in drugih sovjetskih diplomatov), so po vsej Slovaški začeli širiti letake čudne vsebine. Puškin je s seboj pripeljal 60 uradnikov poslanstva in očitno je, da so pisci teh letakov bili njegovi uradniki. V letakih se govori o zatiranju slovaških kmetov in delavcev, ki so prišli pod Nemčijo in o neobhodnosti, da vržejo raz sebe nemški jarem.

Ob tej priliki se je ugotovilo, da je med temi 60 člani sovjetskega poslanstva veliko število članov balkanske sekcije moskovske kominterne. Izkazalo se je, da kominterni izkorišča upostavitve zastopstva v Bratislavi za to, da svoj agitacijski center balkanske akcije zopet prenese na Dunaj.

Znano je, da je ta propagandni center za Balkan deloval celo desetletje na Dunaju. Dokler je bil dunajski župan socialist Seitz, je zaradi socialistične solidarnosti ta balkanski komunistični center protežiral v avstrijski prestolnici. Šele po zadušitvi puča v Floridsdorfu in zmagi dunajskih krščanskih socialcev so morali člani balkanske sekcije kominterne bežati z Dunaja. Njihovo središče je bilo medtem začasno v Ateni, potem v Tirani in celo v Splitu.

Vendar jih je vedno privlačevala bližina Dunaja in zato so izkoristili stalinsko-hitlerjevski sporazum, da svojo delavnost ponovno prenesejo v Bratislavo, ki je za propagando zelo ugodna, ker se tam lahko vodi propaganda med avstrijskimi komunisti, kakor tudi po vseh podonavskih deželah.

Katoličani na Filipinih. Po podatkih ljudskega glasovanja, ki se je pred kratkim vršilo, je število prebivalcev 16 milijonov ljudi. Od tega je najmanj 12 milijonov 800 tisoč katoličanov, to je 80 odstotkov vsega prebivalstva.

Papež Pij XII. poziva k majniški pobožnosti

MOLITEV K MARIJI ZA MIR

»Ob sedanjuri se je položaj poslabšal in izbruhnila je strašna vojna... zato svoje sinove po vsem svetu znova rotimo, da se zbirajo dnevno okrog oltarja deviške božje Matere.

Od začetka vojne nismo ničesar opustili in vsa sredstva — javne pozive, govore, razpravljanja — izrabili za upostavitve miru.

Tako stavimo svoje upanje na Onega, ki ima svet v svojih rokah in vodi usodo narodov.

Naši pradedi so se v težavnih časih vedno in uspešno zatekali k Mariji. To hočemo tudi mi storiti v sedanjih nevarnostih.

Združite se torej v svetem tekmovanju molitve in ne odnehajte spet in spet prositi. Prosite in dalo se vam bo, iščite in našli boste, trkajte in se vam bo odprlo.

Da bi toliko ponižnih molitev, posebno otrok, Boga nagnilo k usmiljenju!

Rim, 15. aprila 1940.

Dom duhovnih vaj

Prešerni, polni najbolj razkuštranih misli prihajamo v tvojo tišino! Ko smo mimo cerbera in se vrata zaprejo, zadihamo drugo ozračje... Hitro v sobice, da si jih razdelimo. Raje bi jo imel na vrt, pravi France; jaz pa rajši na ulico, pomisli Ludovik; morda pa le ujamem kradoma košček življenja skozi okno!

Soba, kako si resno preprosta. Stene svetle, miza in omara svetlorjava! Preprost klečalnik s križem! Toda tam so knjige! No, vendarle kaj zabave! Odprem: »Zoper ničemurno in posvetno učenost«: »Sin, ne meni se mnogo za lepe besede ljudi«; itd. To je pa Tomaž Kempčan. Znana, lepa knjiga! Saj jo človek rad čita! Pa da bi vendar